

Tak til Danmark
Læser.dk

BogBud

Cykler bogkasser
til døren

- ⊗ Hæv udlånsstatistikken
- ⊗ Tilbyd borgerne fornem service og bøger de ikke selv ville have valgt
- ⊗ Giv de voksne mentalt handicappede et arbejde med en synlig rolle i samfundet.

Layout Anne Lundsryd

KONTAKT

Helle Winther Olsen hwo@furesoe.dk
Camille Blomst cbl@furesoe.dk

FURESØ
Bibliotek & Borgerservice

Jeg læser egentlig ikke, men... **Furesø** fandt fidusen

Håndplukket
Skønlitteratur

Miljøbetænksom
udbringning

Social ansvarlighed

FAGLIG, FORNUFTIG OG FREMTIDIG FORMIDLING

Bøger cyklet til døren

Nemt, praktisk og miljøvenligt.

Furesø Bibliotek & Borgerservice har været en af de 12 modelkommuner, der under Marianne Jelveds læsekampagne Danmark Læser har afprøvet nye formidlingsformer for at få danskerne til at læse mere. Furesøs mest nyskabende og let adopter- og scalerbare formidlingsidé er Bogkasserne.

Tegn abonnement på en bogkasse. Biblioteket udvælger bøgerne. Friske cykelbude bringer ud.

Kan du ikke komme til bogen, kommer bogen til dig

Grundstenen er de velkendte kasser à la Aarstiderne. Man tegner abonnement på en kassetype, som en gang om måneden bliver cyklet hjem til dørmåtten ganske gratis. En bogkasse foran hoveddøren er et lige så stærkt statement som en kasse økologiske grønsager. Konceptet matcher den moderne, travle livsstil ved at være praktisk og imødekommende. Samlet er cyklen er servicesignal, der peger ind i fremtiden.

Miljørigtig udbringning ville i arbejdsgruppens optik tilføre en ekstra dimension. Derfor indledte Furesøs biblioteker et samarbejde med cykelværkstedet Pedalartisten, som er et kommunalt beskæftigelsestilbud for voksne udviklingshæmmede.

Her var man ikke et øjeblik i tvivl om værdien af et samarbejde omkring et socialt ansvarligt projekt, og at cykelbudtjenesten for biblioteket kunne være med til at gøre en forskel for cykelværkstedets brugere.

Soleklar succes

Det praktiske blev udviklet i tæt dialog med Pedalartisten og afprøvet som forsøg i tre måneder. Bogkasserne blev strålende modtaget i Furesø. For at tilbuddet skulle ramme bredest muligt ud og nå de ikke-helt-så læsende, annoncerede biblioteket i lokalavisen med klassiske kuponannoncer, og Pedalartistens cykelbude var selv med til at dele 2000 reklamefoldere ud i forretninger, sportshaller og institutioner. 145 abonnenter var løbet ind ved projektstarten.

Brugerne gav biblioteket og Pedalartisten respons i en spørgeskemaundersøgelse.

Det har været spændende for biblioteket at kaste sig ud i et samarbejde med en ny og ultraditionel partner. Samarbejdet med cykelbudene og pædagogerne har været berigende, fyldt med humor og ikke mindst værdighed i forhold til den fælles opgave at bringe bøger og borgere nærmere hinanden.

Både biblioteket og cykelbudene har opnået synlighed i bybilledet.

Bogkassekonceptet er færdig-udviklet og klar til at blive adopteret i andre kommuner.

Kom nemt i gang

Håndtering

Abbonenterne oprettes i BK-modulet i DDE Libra med særligt lånerkort og 2-måneders lån. Der angives tydeligt i navnefeltet /bogkasse, så de nemt kan skilles fra øvrige BK-lånere. Brugere kan ikke selv forny eller se lånerstatus, og hjemkaldelser sendes til den ansvarlige bibliotekar. Husk tilladelse til at opbevare oplysningerne om lån. BK-modulets "sidst udlånt" funktion sikrer mod gentagelser i kasserne.

Pakning og udlån

Til hver abonnent beregnes to kasser m. låg og elastikker. Eksempelvis IKEA plastkasser Samlabox 28x19x14 til 14 kr. incl. låg. Fås i klar eller sort. Kasserne udstyres med en plastboglomme til abonnentstype, navn og adresse. Udlånskvitteringen lægges med i kassen. Øverst i kassen lægges et "titelblad": Kvik-Kassen, Krudt-Kassen osv.

Tidsforbrug

Regn med at bruge ca. 15 min. på udvælgelse og pakning pr. bogkasse. Typisk fire romaner. Hver bibliotekar kan optimalt håndtere 15 abonnenter om måneden. Biblioteket skal endvidere have en koordinator, der varetager al kommunikation med abonnenter og cykelbude. Beregn tidsforbrug 5-6 timer månedeligt.

Kørsel

Kommunen deles op i distrikter – alt efter hvordan og hvorfra abonnenterne tilmelder sig. Bogkassebudene udarbejder selv køreruten. Hver rute/udbringningsdag skal max rumme 40 abonnenter. Afhængig af geografiske afstande varer en kørsel ca. 5-6 timer incl. madpakkepause på ruten.

Cyklen

Overdækket ladcykel med elmotor. Med ekstra batteri. Vores model blev fremstillet af CPH Bikes fra Hareskov. Cyklen kan tage 80 kg. last. Anskaffelsespris: 20.000 kr. Budene blev udstyret med hjelme, veste og regntøj – finansieret via kommunal miljøpulje.

Brugerne siger

Kommentarer fra brugerundersøgelse

- “Det skåner miljøet”
- “Jeg fik støttet et godt projekt og så fik jeg læst nogle bøger”
- “Selv min søn på 17 år er begyndt at læse”
- “Ellers havde vi ikke fået læst de bøger”
- “Føler mig heldig over at have fået dette tilbud”
- “Det var sjovt og det var ikke bøger, jeg ville have valgt selv”
- “Det er vigtigt at også marginaliserede grupper i samfundet får en betydelig og rigtig plads”
- “Har fortalt kolleger som bor i andre kommuner om det. De synes det var en rigtig god ide. Ønskede de havde det i deres kommune”
- “Mine arbejdstider gør at jeg ikke kan nå på biblioteket i åbningstiden, og derfor glæder det mig hvis Pedalartisten hjælper med en meningsfuld opgave, som giver mig stor glæde såvel som at Pedalartisten forhåbentlig har haft glæde af dette job”

Lokalt cykelværksted leverede ladcykler

Kommunens miljøpulje bevilligede bibliotekerne en ladcykel med elmotor til Bogkasseprojektet. Det blev den lokale cykelfabrik i Hareskov, CPHBikes, der fik lov til at designe cyklerne i tæt samarbejde med Pedalartistens daglige ledere Knud og Johan. “Det var sjovt, og jeg synes at konceptet er helt rigtig. Bøger til døren uden forurening. Jeg håber, at det bliver en tendens, der breder sig, det er godt for alle.”

Gitte Klausen
CPHBikes, Hareskov

Minimal miljøbelastning

“Bogkasseprojektet er et fantastisk eksempel på at litteraturen gøres tilgængelig på en ny måde. Når bogkasseprojektet så oven i købet er baseret på, at de udviklingshæmmede foretager udbringningen på elcykel med minimal miljø- og trafikbelastning til følge, synes jeg, projektet nærmer sig det perfekte.”

Stine Rahbek Pedersen
Natur og Miljøafdelingen

Kassernes opbygning

Kom nemt i gang med at lave bogkasser

Hvert bibliotek udpegede en tovholder til at stå for logistik og kommunikation med bude og borgere. Bibliotekarerne i arbejdsgruppen fik en kassetype, som de var ansvarlige for at pakke. Og fordi de kunne se, hvem der skulle modtage kassen brugte de deres faglige og menneskelige evner til at udvælge de bøger, som de mente ville glæde modtageren mest muligt.

Kasser med omtanke

Kulturministeren klippede snoren

Ved første kørsel med bogkasserne tog Kulturminister Marianne Jelved sig tid til at komme til Værløse Bibliotek og holde en bevægende åbningstale. Hun fremhævede det element i konceptet, at en gruppe oversete unge i det danske samfund får et arbejde, der viser dem frem og giver dem livsglæde. Marianne Jelved talte med cykelbudene og de kvitterede for hendes hjertelighed ved at stille spørgsmål som "Er du Dronning Margrethe?" Hun svarede varmt "Nej, det er jeg ikke, men jeg arbejder inde i København, ikke så langt fra hende."

Læring er næring

"Bogkasseprojektet var en spændende opgave. Det gav os nogle gode formidlingsmæssige udfordringer at sammensætte kasserne ud fra de forskellige temaer. Det har været tilfredsstillende at få mulighed for at præsentere et udvalg af de interessante bøger, som modtagerne ikke selv havde hørt om eller efterspurgt. Logistisk kostede det overraskende mange timer i forhold til ruteplanlægning, pakning og udpakning, når bøgerne kom hjem igen."

Vibeke Storch
Børnebibliotekar, Farum Bibliotek

Kasser med omtanke

"Det var dejligt at blive udfordret på sit bogkendskab.

Efter at have fundet litteratur til ældre lånere og plejehjemsbeboere i mere end tyve år, var det inspirerende at skulle sammensætte bogkasser til yngre årgange - den yngste var kun 16 år.

Dagen igennem anbefaler jeg bøger til lånere i udlånet, men det er 98 ud af 100 gange en god bog eller underholdende bøger til ferierejsen - og der anbefaler man altså et sikkert hit.

Det var derfor befriende at pakke Kvik-Kassen med speciel og eksperimenterende litteratur eller nogle af de meget fine romaner, som er udkommet i de sidste par år af unge danske forfattere.

Nyhedskassen blev selvfølgelig det store hit hos abonnenterne, og vi måtte gradbøje "nyheder" for at kunne finde bøger nok til kasserne."

Lene Wendelboe Nielsen
Bibliotekar, Farum Bibliotek

De glade bude

Knud Andersen er opfinder og daglig leder af Pedalartisten, som er et cykelværksted med arbejdstilbud for unge udviklingshæmmede. Han så med det samme, at de unge kunne udføre opgaven, fordi den var meget konkret og meningsfuld.

"En af arbejdsopgaverne for os pædagoger er at finde daglige gøremål, der er så tæt på et almindeligt job, som det her er. Det kan sammenlignes med De grønne Bude, oven i købet kunne vores unge komme ud og få en naturlig plads i bybilledet. Derfor ønskede budene synlige gule veste."

Ved samarbejdets start havde Pedalartisten tre arbejdspladser til de unge, som fra starten var begejstrede. De ville gerne være cykelbude for biblioteket og var stolte af opgaven. Budene blev fundet blandt de socialt anlagte, der glædede sig over muligheden for motion og kontakt. "I prøveforløbet har der været masser af gåpåmod og forståelse i forhold til de knaster en hver opstart med så umage samarbejdspar som bibliotek og et beskæftigelsestilbud for voksne udviklingshæmmede er.

Budene har smilende cyklet byerne rundt.

Gevinsten har været positiv omtale for begge parter.

Den gode historie og reklamen har været medvirkende til at vi nu har syv arbejdspladser." fortæller Knud og fortsætter "Borgerne tog fantastisk godt imod samarbejdet og kunne se det fine i at være medvirkende i at tage et socialt ansvar."

Ud af brugerundersøgelsen kan man se, at 80 procent af abonnenterne støtter op om det sociale aspekt i konceptet. Sammenlagt cyklede budene 840 kilometer på de to ladcykler med elektrisk hjælpemotor. Det svarer til afstanden Furesø til München.

"Vi har været så glade for samarbejdet, den synlighed vi har fået og det store humør, det har givet på værkstedet, selv de røde kinder, når det var koldt."

Charmerende cykelbud

Cykelbudet Ursula har været budet i bybilledet. Hun bor i Farum, er 29 år og har en kæreste. "Det var hyggeligt. Man får ikke engang ømme ben, når der er motor på. Man kan godt holde varmen, hvis man tager det rigtige tøj på, når man er ude at cykle en hel dag. Nogle gange har der ligget en lille slikpose til os. Det har været et godt arbejde, at være ude at cykle bøger, ellers fletter jeg cykelhjul og laver servicetjek."